

Fritidsnämnden

Folkhälsoprojekt- En Frisk Generation

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar att ingå avtal med Stiftelsen En Frisk Generation för ett treårigt folkhälsoprojekt, 2018-2020, enligt denna tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Folkhälsoarbete är ett av fritidsnämndens prioriterade uppdrag. I samverkan med stiftelsen En Frisk Generation och Stena fastigheter föreslår fritidsnämnden att barnfamiljer i Fisksätra genom et avtal om detta folkhälsoprojekt erbjuds individanpassade aktiviteter och hälsosam kost under en projektperiod om tre år. Folkhälsoprojektet förväntas bidra till de övergripande målen om bästa utveckling för alla och en attraktiv livsmiljö. Detta genom att stimulera till deltagande i föreningsliv och nyttjande av fritidsutbudet i kommunen likväl som att projektet förväntas främja folkhälsan och öka den fysiska och psykiska livskvaliteten för främst barnfamiljer med barn i åldern 4 - 12 år. Familjer kommer att erbjudas aktiviteter och kost 2 gånger i veckan, cirka 60 - 70 aktivitetstillfällen per individ och år. Aktiviteterna sker genom samarbete med lokala idrotts- och friluftsföreningar med förhoppning att familjerna ska hitta en förening och verksamhet som de vill fortsätta med efter projektperioden. Aktiviteterna kommer i så stor utsträckning som möjligt att ske i familjernas närområde i Fisksätra. Uppföljning och utvärdering kommer att ske löpande och totalt beräknas En Frisk Generation kostar 430 000 kr per år. Kostnaderna beräknas omfatta marknadsföring, arbetsmaterial, utbildning och projektledning. Nacka kommun delar kostnaden med Stena fastigheter som går in med hälften.

Ärendet

Bakgrund

Folkhälsoarbete är ett av fritidsnämndens prioriterade uppdrag. Folkhälsan i Sverige utvecklas överlag positivt. Hälsan och förutsättningarna för att ha en god hälsa är dock inte jämnt fördelade, det finns skillnader mellan olika grupper i samhället och skillnaderna ökar

dessutom för vissa indikatorer. När befolkningen t.ex. delas in efter utbildningsnivå är det i stort sett alltid de med lägst nivå som har sämst hälsa. Den sociala gradienten, mätt i utbildningsnivå, är alltså tydlig. (Folkhälsan i Sverige 2016, årlig rapportering, Folkhälsomyndigheten). Rapporten visar också att medellivslängden fortsätter att öka och att skillnaden mellan könen minskar. Det är nu större skillnad i medellivslängd mellan personer med låg respektive hög utbildningsnivå än vad det är mellan kvinnor och män. Den psykiska ohälsan ökar bland yngre, samtidigt som den minskar för äldre. Självmoden minskar något totalt, förutom för åldersgruppen 15–24 år. Dödligheten i hjärt- och kärlsjukdomar samt cancer minskar överlag, men skillnaderna mellan olika utbildningsgrupper kvarstår. Personer med lägre utbildningsnivå löper större risk att såväl insjukna som dö i hjärt- kärlsjukdomar och cancer, jämfört med de med högre utbildningsnivå. Hälsan och skillnaderna i hälsa påverkas av människors livsvillkor och levnadsförhållanden. Inkomstspridningen fortsätter att öka och ökade skillnader mellan olika utbildningsgrupper ses också när det gäller ekonomisk standard. Befolkningens utövande av friluftsliv är relativt konstant över tid förutom bland äldre där man ser en ökning. Även här finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen; yngre och utrikesfödda har en låg andel friluftaktiva jämfört med t.ex. medelålders. Utvecklingen av levnadsvanor under de senaste tio åren är överlag positiv. Dock finns det generellt stora skillnader utifrån socioekonomiska faktorer (mätt i utbildningsnivå), kön och ålder. Andelen personer med en stillasittande fritid har varit oförändrad under den senaste tioårsperioden. Det gäller även andelen som äter lite frukt och grönt. Män äter mindre mängder frukt och grönt än kvinnor (Folkhälsan i Sverige 2016, årlig rapportering, Folkhälsomyndigheten). Barns hälsa påverkas av familjebakgrund och uppväxtvillkor. Vanor och förutsättningar i det tidiga livet har på många sätt avgörande effekter för utvecklingen och hälsa senare i livet. I detta sammanhang kan den modell som En Frisk Generation utvecklat utgöra ett verktyg för kommunen att sträva mot det övergripande målet om ”Bästa utveckling för alla”.

Syfte

Projektet syftar till att erbjuda barnfamiljer i Nacka kommun kostnadsfria aktiviteter och hälsosam kost under projektet för att förbättra bostadsmiljön, minska utanförskap och minska uppkomsten av fysisk- och psykisk ohälsa. Målsättningen är att deltagande familjer ska uppleva:

- ✓ ökad fysisk och psykisk livskvalitet
- ✓ förbättrad familjesammanhållning
- ✓ minskat utanförskap
- ✓ att nya sociala kontakter skapas
- ✓ en förbättrad bostadsmiljö

Målgrupp

Barnfamiljer med barn i åldern 4 - 12 år. Vårdnadshavare som har minst ett barn i årskurs 2 erbjuds att delta kostnadsfritt i projektet. Familjerna kommer att rekryteras genom och i samverkan med skolor i området.

Genomförande

Rekryterade familjer, ca 60-80 individer per år, erbjuds kostnadsfria årstidsrelaterade aktiviteter 2 gånger i veckan, ca 60 - 70 aktivitetstillfällen per individ och år. Aktiviteterna genomförs i samarbete med lokala idrotts- och friluftsföreningar med förhoppning att familjerna hittar en förening som de vill fortsätta med efter avslutat deltagande i projektet En Frisk Generation. Projektet bidrar till stärkta familjeband, förbättrad fysisk- och psykisk ohälsa, ökad integration, bättre bostadsmiljöer och en meningsfull fritid. Aktiviteterna kommer i så stor utsträckning som möjligt att ske i familjernas närområde, vilket sannolikt ökar trivsel och deltagandet och även gör att närliggande skogsområden, fotbollsplaner m.m. kan nyttjas av fler. Barn och minst en vårdnadshavare förväntas närvara minst en gång i veckan för att skapa kontinuitet för familjerna. Alla aktiviteter avslutas med middag eller en fruktstund för att motivera och inspirera till hälsosamma matvanor och en hälsosam livsstil. Under våren 2018 kommer en koordinator samt barnfamiljer från Fisksätra i Nacka att rekryteras. Från och med september 2018 kommer aktiviteterna att startas upp och genomföras. Uppföljning och utvärdering sker löpande. Under våren 2019 träffas alla samarbetspartners och diskuterar eventuellt fortsatt samarbete och eventuell utökning av En Frisk Generation i kommunen. I projektet En Frisk Generation utvärderas verksamheten löpande. Effekten av verksamheten mäts med en enkät vid start och vid slutet av året. Resultatet presenteras årligen och levereras till kommunen och samarbetspartners i rapportform.

Ekonomiska konsekvenser

Genomförande av projektet En Frisk Generation i Nacka beräknas kosta 430 000 kronor totalt per år i tre år varav fritidsnämnden går in med hälften, 215 000 kronor och Stena fastigheter med den andra hälften. Kostnaderna beräknas omfatta marknadsföring, arbetsmaterial, utbildning och projektledning.

Konsekvenser för barn

Folkhälsoprojektet syftar till att erbjuda barnfamiljer i Fisksätra kostnadsfria aktiviteter och hälsosam kost under projektet för att förbättra barnens livskvalitet, förutsättningar för god hälsa såväl i nutid som framtid. Genom projektets målsättningar att förbättra folkhälsan i kommunen, barnens bostadsmiljö, minska utanförskapet och minska uppkomsten av fysisk- och psykisk ohälsa förväntas projektet på lång sikt bidra till såväl kommunens övergripande målsättning om Bästa utveckling för alla som En attraktiv livsmiljö.

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Ulrika Westin
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten